

Algunes coses sobre els algoritmes

Text > **BLAI GASULL**

Il·lustració > **MARC VICENS**

Les modes també afecten la llengua, i per això hi ha paraules que cauen en gràcia i surten dels ambients privatis on s'utilitzen per anar a córrer món. El seu camp de significat s'amplia i alhora, és clar, es difumina. Sento una podcastera que protesta perquè l'algoritme li presenta (en contra del que ella voldria) les piulades d'un influenciador misogin, i un amic celebra haver descobert el cantautor francès que li ha adelitat les tardes d'estiu gràcies a l'algoritme de recomanacions de la plataforma on escolta la música. Després d'una conversa sobre les truites de riu, una companya de feina m'envia una recepta que li ha aparegut entre els *reels* d'Instagram: «Mira», em diu, «l'algoritme ens ha escoltat».

Un *algoritme* (o *algorisme*) és, segons el DIEC, un «conjunt de regles per a resoldre un problema en un nombre finit de passos». La Viquipèdia, més minuciosa, defineix la paraula més àmpliament i és més fàcil fer-se càrrec de la complexitat que presenta i d'entendre per què l'hem adoptat gairebé com a sinònim de programari: anomenem *algoritmes* la mena de coses que fan per darrere les màquines quan ens hi relacionem.

L'escriptora gironina Anna Codina també ha decidit titular la seva primera novel·la amb aquest mot que ha fet fortuna. *Algoritmes*, publicada a començament d'any per La Segona Perifèria, explica la història de la Muriel i en Robert, una parella de mil·lennistes que marxen a viure a Londres. Ell, per treballar a BTC, una gran empresa tecnològica fictícia; ella, per guanyar-se la vida com a influenciadora a les xarxes socials. Codina, que durant anys va mantenir *Betes i clicks*, un blog de divulgació sobre les noves tecnologies, en la novel·la presenta la cara més fosca de les TIC i del món digital i, en aquest sentit, el títol no pot estar més ben triat, perquè la paraula *algoritme* ens funciona com una falca per anomenar tots els processos tecnològics críptics i opacs, aquesta mena d'entitat etèria i indeterminada que actua i ens condiciona segons unes regles i unes lleis que desconeixem absolutament.

L'algoritme modula el nostre estat d'ànim, ens conduirà el cotxe i ens prendrà la feina, i potser va ser el que ens va triar la parella amb qui dormim. L'any 2018, la periodista francesa Judith Duportail va publicar *El algoritmo del amor* (en castellà a l'Editorial Contra), un reportatge en forma de llibre en el qual indagava per les entranyes de Tinder. Justament es proposava esbrinar quin és l'algoritme que l'aplicació de cites utilitza per presentar-nos possibles parelles i quin tractament fa de les moltes dades que acumula

sobre nosaltres. La conclusió és una mica decebedora per als que premem la paraula *algoritme* com a sinònim d'una mena d'organisme amb vida pròpia que ens sembla que ens coneix millor que no pas nosaltres mateixos. Segons el que explica Duportail, els algoritmes que usa Tinder no són gaire sofisticats ni fan grans despeses en computació. Del que sí que han pres bona nota a Tinder, diu Duportail, són dels molts anys d'experiència dels programadors de màquines escurabutxaques, per exemple.

A en Robert, el de la novel·la de Codina, el contracten a BTC (una empresa fictícia, però que recull trets de Meta, d'Amazon, de Google o de Microsoft) perquè desenvolupi un algoritme. L'acompanyen «un equip punter de dissenyadors, psicòlegs, antropòlegs i experts en addiccions». A Codina no li cal explicar què hi fa l'expert en addiccions, perquè tots ja ens ho imaginem.